

DOMOVINA

Oglasni:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popusti.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sredna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za cele „Domovine“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poštova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Nainovejša poročila.

Dunaj, 21. sept. Izvestitelj LDU doznava iz dobro informiranih krogov, da dunajska vlada zopet resno misli na direktna pogajanja z Jugoslavijo glede Koroške. Tak namen je namreč že pred meseci obstojal, a se takrat ni izvedel, ker se je na podlagi izvestnih obljub pričakovalo, da bo plebiscit kljub vsemu ugodno izpadel za Avstrijo. Danes pa, po dosedanem razvoju dogodkov na Koroškem v dunajskih vladnih krogih nihče več ne dvomi, da izpade plebiscit v coni A v prilog Jugoslaviji. Tudi glede cone B s Celovcem vred, se vsled došlih poročil porajajo resne skrbi. Ker pričakuje dunajska vlada od direktnih pogajanj glede Koroške več dobička, kakor od plebiscita, in ker želi tudi iz gospodarskih razlogov ostati v dobrih odnosih z Beogradom, je po dobljenih informacijah sklenila, da v najkrajšem času predloži beograjski vladi načrt, po katerem naj bi se glede sporne Koroške dosegel sporazum.

Ljubljana, 21. sept. Nemški listi poročajo, da je Avstrija dovolila vsem svojim uradnikom in razna podjetja vsem svojim uslužbenecem, ki imajo glasovalno pravico v plebiscitnem ozemlju, primeren dopust in prosto vožnjo po železnicah, da se morejo udeležiti glasovanja. Vsi naši upravičenci glasovanja v plebiscitnem ozemlju se pozivljajo, da se javijo pri svojih nadrejenih uradih, podjetjih in gospodarstvih, da dobijo potreben dopust. To se pa mora zgoditi takoj, da bodo že sedaj poskrbeli za to, da bodo vpisani v glasovalske imenike. V zmislu 9. razglasa je določen rok za reklamacije od 23. do 29. t. m. Vsi oni, ki vedo za kakega koroškega Slovenca pri uradih ali obratih, in ki ima glasovalno pravico, naj ga na to opozorijo.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Kakor je izvedel naš izvestitelj, se zunanji minister dr. Trumbić v kratkem sestane z italijansko delegacijo. Nikola Pašić se ne udeleži novih pogajanj, ker hoče sodelovati v volilnem boju radikalcev.

Rim, 21. sept. (Izv.) Zunanji minister grof Sforza je pred parlamentarnim odborom za zunanje zadeve izjavil, da ima italijanska vlada namen stopiti v kratkem v neposredna pogajanja z Jugoslavijo in da sta Sforzi to svetovala tudi Lloyd George in Millerand na zadnjih posvetovanjih.

Zagreb, 21. septembra. Uradno. Do nadaljne vladne odredbe je prepovedan vsak prehod demarkacijske črte pri Bakru s katerekoli strani. Obmejne oblasti imajo navodila, naj vsak poizkus prekoračenja demarkacijske črte preprečijo, četudi s silo. (Opomba LDU: Kakor znano, se je na Reki pojavila črna kuga in so bili doslej že 4 smrtni slučaji.)

Beograd, 21. sept. (Izv.) Pot ministra Stojanovića na jug je bila v zvezi z zelo važno zadevo. Minister je potoval z veliko tehnično komisijo ter se je tri dni mudil v Boki Katorski. Svrha ogleda je bila, dognati ali se da v Boki urediti veliko pristanišče, ki bi služilo Crni gori, južni Bosni in Srbiji. Ker so veččaki dognali, da bi bila zgradba pristanišča združena z velikimi težkočami, si je minister ogledal še Dubrovnik (Gruž), Bar in Ulcinj. Komisija bo nadaljevala študije in pripravila generanli projekt, kater. namerava min. Stojanović v najkrajšem času predložiti min. svetu v odločitev. S tem študijem so zvezane priprave za gradbo železniške proge, ki bo vezala Beograd z Jadranskim morjem. Železnica naj gre preko Šabca in Mačve v dolino Drine, preko Lešnice, Loznice, Zvornika na Fočo, od tam na črnogorsko ozemlje, kjer bi skozi 10 km dolg tunel dosegla dolino reke Zete pri Nikšiću in od tu na morje pri Kotoru ali pa pri Baru. V Boki si je minister Stojanović ogledal tudi arzenal v Tivtu, ki naj se preuredi v veliko ladjedelnico.

Zagreb, 21. septembra. „Novosti“ javljajo iz Beograda: Parlamentarni krogi sodijo, da namerava Stojanović s pomočjo enega dela radikalne stranke izzvati krizo vlade in vrči ministrskega predsednika Vukobratovića. Na ta način hoče zopet ojačati svojo pozicijo in dobiti vpliv na vladno politiko. Beograd, 20. sept. Minister za socialno politiko je naročil kompetentnim oblastvom, naj se 1. oktobra ob treh zjutraj pomaknejo ure za eno uro nazaj. Odtlej se bo računalo po zimskem času.

Berlin 21. septembra. „Vossische Zeitung“ javlja iz Kodanja: Kakor doznava „Politikon“ iz Londona, se bodo vršila tukaj začetkom meseca oktobra važna posvetovanja med romunskim ministrom za zunanje posle, bolgarskim ministrskim predsednikom in Lloyd Georgom, kateri je močno interesiran na stvoritvi balkanske entente, ki bi obstojala iz Bolgarije, Romunije in Grške.

Rim, 21. septembra. (Izvirno). V okrajih Angularo, Cave, Savignano, San Martino, Viterbo, Monte Rotondo, Albane, Maziano, Castell Candolfo so kmetje zasedli veleposestva in razobesili povsod rdeče zastave.

Milan, 21. septembra. (Izvirno). V pogajanjih med industrijalci in kovinskimi delavci je nastal premor.

Praga, 21. septembra. Vsa pozornost politične javnosti je osredotočena na dogodke v socialni demokratiški stranki. Boj med desničarji in komunisti se nadaljuje. Komunisti so na Slovaškem proglasili samostojno stranko. Odločitev pade na strankinem zboru 28. t. m. Od te odločitve je odvisen tudi splošni politični po-

ložaj v taki meri, da da se bo najbrž izkazala potreba novih parlamentarnih volitev.

Dunaj, 21. sept. Listi javljajo iz Pariza, da je Francija sklenila, da izstopi iz zveze narodov, če bi za sprejem Nemčije v zvezo narodov glasovalo dve tretjini zastopnikov.

Pariz, 21. sept. Millerand je izjavil, da sprejme kandidaturu za predsednika republike. Stanje Deschanelovo se je zopet poslabšalo.

Beograd, 20. sept. Minister za agrarno reformo je razdelil med dobrotoljce doslej okoli pol milijona juter zemlje.

Beograd, 21. septembra. (Izvirno). Minister za trgovino in industrijo je odločil, da se ustanovi na Dunaju naša trgovinska agencija. Za šefa bo imenovan Miloje Simić, dosedanji šef naše trgovinske agencije v Trstu.

Zagreb, 21. septembra. „Jutranji list“ poroča iz Beograda, da je predsedništvo parlamenta sprejelo od bana dr. Laginje šest predlogov, v katerih se zahteva izročitev klerikalnega poslanca dr. Šimraka sodišču.

Varšava, 21. sept. (Izv.) Frontno poročilo od 20. t. m.: Naši oddelki so na zasledovanju sovražnika dospeli v vzhodni Galiciji do reke Zbruč. Naša konjenica je zasedla Rovno. Pri Klevanu se je predal en polk konjenice generala Budjenija. Severno Pripjeta so zasedle naše čete po bojih črto Rozvadi-Pruzno-Linovska. V odseku Rozvadi-Novi dvor razvija sovražnik živahno delovanje. Izvršil je že vrsto napadov, ki so pa bili krvavo odbiti. Ob reki Marici zbirajo Litvinci nove čete. Ugotovili smo, da sta prispeli na fronto ob Njemenu dve novi sibirski diviziji.

Moskva, 21. septembra. (Izvirno). Frontno poročilo od 20.: V ozemlju Volkoviska boji pri Visloču. Pri Haliču se umikajo naše čete v nove postojanke. Ob Dnjestru in ob Črnem morju nobene izpremembe. Na Krimu trdovratni boji s sovražno konjenico pri Aleksandrovsku.

Beograd, 20. sept. Bolgarsko-jugoslovenska razmejitvena komisija bo v kratkem pričela postavljati mejnike v obliki piramid. Mejnike bo postavila od Deščanog Kladenca do Donave naša država, od Deščanog Kladenca do Tombe ter na točki, kjer se stekajo grška, naša in bolgarska meja, pa bolgarska država na svoje stroške.

Volitve v Sloveniji

Politični položaj v Sloveniji se vspricho volitev naglo kristalizuje. Konture odločilne bitke so že jasne. Klerikalci hite, da pokrijejo golote svojega protikulturalnega in protidržavnega programa. Radi bi se na zunaj kazali kot branitelje slovenskih plemenskih interesov. Posebno

pa imajo nesrečno roko: 1.) proti proračunu so se oglasili, pa se je hitro izkazalo, da je proračun podpisal dr. Korošec, načelnik SLS., sam. 2.) Proti draginji kriče, pa se povsod izkazuje, da je zadnjega poviška cen krivo povišanje železniških tarifov od strani načelnika SLS. in povišek cen premoga od strani dr. Brejca. 3.) Za avtonomijo Slovenije se oglašajo, pa se je brz izkazalo, da je ravno dr. Korošec ukinil železniško direkcijo v Ljubljani in uradnike pognal v Zagreb, naši ljudje pa, ki rabijo vagonov, si ne vedo pomagati. Za avtonomijo Slovenije, t. j. za to, da dobimo deželni zbor, ki bo reševal premnoga, zlasti kmetiška gospodarska vpvrašanja, so od nekdanj ravn demokrati. Krik o „avtonomiji“, ki ga zaganjajo klerikalci, je zategadelj prazna slama.

Vse, kar so klerikalci kot glavno agitacijsko sredstvo zagnali v svet, izginja brez sledu in utisa.

Na drugi strani pa se položaj razvija tako, da črni oblaki groze klerikalcem. Kmetje hočejo biti zase in ločeni od industrijsko-mestnega prebivalstva. Hočejo pa biti tudi brez jerobstva duhovščine. Demokrati priznavajo, da to gibanje ima zdravo jedro. Klerikalci se jeze in hujskajo demokrate na kmete. Kako bodo pri volitvah demokrati nastopili, o tem bo odločil strankin zbor. Toliko pa se že danes ve, da za klerikalce ta nastop ne bo prijeten in so demokrati mnenja, da rajše vsakega drugega, samo klerikalca ne. Demokrati stranki ni na tem, da je izvoljen ta ali oni njen voditelj: njej je le za stvar, to je za uničenje klerikalizma, za zmago državi in jedinstvu zvestih mož.

Klerikalci so v hudih notranjih bojih zaradi mandatov. Kmetje zahtevajo kmete za kandidate. A kam potem dati duhovne? Kam Korošca? Kam dolgočasnega Hohnjeca? Kam móro Vesenjaka? Kam nesrečnega Smodeja? Kam sodnika Šaupaha, ki je preneglo avanziral čez rame svojih tovarišev-sodnikov? Kam penzionista-lenobó Fona?

Vse te istrošene može bi radi zno-va obesili slovenskemu ljudstvu.

To pa več ne pojde. Po vsi deželi je živo vrvenje. Jesen v naravi, obenem jesen za klerikalizem. Pomlad pa je v srcih vseh protiklerikalnih elementov. Malenkostni in osebni spori ginejo. Vrste se zgrinjajo: Klerikalizem umira.

Pred koroškim plebiscitom.

Dan ljudskega glasovanja na Koroškem se približuje. Nemci bi sicer radi odgodili glasovanje na zimo, da bi bilo zavednemu slovenskemu ljudstvu s hribov otežkočeno priti glasovati, ampak ta namera se Nemcem ne bo posrečila, ker mirovna po-

godba izrecno določa, da se ima ljudsko glasovanje izvršiti tri mesece po ratifikaciji pogodbe, torej najpozneje do 15. oktobra in nobenega vzroka ni, da bi se menjal že določeni datum, t. j. 10. oktobra.

Čim bolj se pa ta dan približuje, tem neznosnejše postajajo na Koroškem razmere, ker Nemci uporabljajo vsa dovoljena in še bolj nedovoljena sredstva za doseg svojega cilja, navzlic temu, da tudi sami uvidevajo, da je njihova zmaga naravnost izključena. Za zmago se Nemcem sploh ne gre več, oni stremijo samo za tem, da bi na našem glasovalnem ozemlju dobili čim več glasov, da ne bi pri glasovanju preveč sramotno propadli, ker potem propadejo gotovo tudi na svojem glasovalnem ozemlju, t. j. v Celovcu in njegovi severno-zapadni okolici.

Boj, ki se sedaj bije na Koroškem, ni torej več boj za naš del Koroške, temveč v prvi vrsti in menda tudi edino boj za Celovec, ki bi ga Nemci na vsak način radi obdržali v svojih krempljih in ker mislijo, da izgubijo tudi njega, ako na našem glasovalnem ozemlju popolnoma propadejo, so se vrgli na naše ozemlje z vso Nemcem prirojeno besnostjo in brezobzirnostjo.

To je Nemcem omogočeno zaradi raznih ukrepov medzavezniške plebiscitne komisije, ki hoče, da je glasovanje popolnoma svobodno in misli, da se to doseže najboljšo na ta način, ako bo promet med našim in avstrijskim glasovalnim ozemljem popolnoma svoboden in neoviran. Zato se je morala opustiti demarkacijski črta in tudi naše vojaštvo je moralo zapustiti glasovalno ozemlje. Na ta način prihajajo na naše glasovalno ozemlje popolnoma nemoteno celovski in drugi Nemci, ki izrabljajo svobodo kretanja na ta način, da zažigajo zavednim Slovencem njihova domovja, ali pa napadajo in pretepajo posameznike, ki jih zalotijo na cesti, ali na polju, bilo je pa tudi že slučajev umora.

Naše koroško ljudstvo navzlic temu ne obupa, temveč se postavlja v bran z vso odločnostjo, kar se je posebno pokazalo pri vseh shodih, ki so jih do sedaj sklicali Nemci in nemčurji, da bi na njih hujskali proti Jugoslaviji in navduševali ljudi za propadlo, lačno Avstrijo. Na take shode je prišlo vedno toliko slovenskega ljudstva, da so ostali Nemci in nemčurji vedno v manjšini in niso mogli zborovati in ravno ti onemogočeni nemški shodi dokazujejo jasno, da je zavedno slovensko ljudstvo na Koroškem v veliki večini in vse to ljudstvo bo oddalo 10. oktobra svoje glasove za Jugoslavijo.

Malo dni nas še deli od dneva, ko se bo vršilo na Koroškem ljudsko glasovanje. Naše koroško ljudstvo bo še marsikaj pretrpelo te dni od nemških in nečurskih divjakov, zato bo pa 10. oktober dan zmage slovenskega koroškega ljudstva in potem bo ono enkrat za vselej rešeno nemške in nemšurske nadleže in živelo bo svobodno v svobodni Jugoslaviji.

Takrat pride tudi oni trenotek, ko se bodo morali tudi Celovčani resno vprašati: ali je boljše za njih, ako se združijo z južno Koroško in potom nje z močno, bogato Jugoslavijo, ali pa hočejo ostati združeni s propadlo Avstrijo in ostati za vedno odrezani od rodovitne in bogate južne Koroške, od katere je Celovec vedno živel? Tri tedne po izidu glasovanja na našem glasovalnem ozemlju se vrši glasovanje še v Celovcu in njegovi severno-zapadni okolici in ako bo zmagala tudi tukaj pamet, pride tudi Celovec tja, kamor spada, t. j. k nam!

Dopisi.

Iz Žužemberka. Širši javnosti je znano, da smo imeli pri nas skozi četrto stoletja za župana zloglasnega Ivana Vehovca, ki je bil tudi deželni poslanec, ker so ga na komando od škofa priporočali iz vseh naših lecduhovniki kot vzor katolika, ki bo preobrazil svojo občino v duhu Kristovih nauk in jo tako popeljal v Marijino kraljestvo. Če kje v kakšnem kotu naše male domovine, pokazalo se je pri nas, da je škofa ob tistih volitvah vsaj glede na kandidaturu Vehovčevega svetih duha popolnoma zapustil. Način njegovega županovanja je širom in stranom dobro znan in čuditi se mora svet potrpežljivosti občanov, da so toliko časa prenašali njegovo brutalnost in trinoštvo. Med vojno je pokazal šele njegovo satansko hudobijo. Uboge ljudi in starše mnogobrojne družine v vojno pošiljati in se posluževati najpodlejšega sredstva „ovaduštva“, zlorabljeni pri tem župansko oblast in si od ubogih in sestranih pustiti raznovrstne nagrade prinašati, krmo za svojo živino rekvirirati, sebe pa svoje pa je na vse mogoče načine ščitil doma, da so se kmetom, ki so prišli na dopuste ob žetvi in košnji, da bi doma delali, morali njemu delati tlako, smejali in žugali: „če ne boš pa greš takoj na fronto“, kar se je tudi mnogim zgodilo, da so morali na tak način pred potekom dopusta po Vehovčevi zaslugi odriniti nazaj k vojakom. Toda božji mlini meljejo počasi pa sigurno. Pravična usoda je poskrbela, da je vkljub zaščiti prve koalicijske pokrajinske vlade, politične oblasti in našega malega žužemberškega vladike dekana Karla Gnidovca, ki se prav marljivo odlikuje po raznih prestopkih zoper kazenski zakon in ki se ne straši tudi pred sodiščem izrekati očitne laži, moral zapustiti nagromačeno župansko mesto in iti v politični pokoj. Znano je tudi kako sramotno se je izjalovil Gnidovčev poizkus, da pomore Vehovcu zopet do županske časti. Mi konstatiramo pred vso javnostjo sledeče: Tista furtimaška volitev vršila se je začetkom pretečenega meseca junija. V osmih dneh je bil vložen rekurz, ki je moral držati in strmoglaviti Vehovca. Glavarstvo je rekuru že davno ugodilo. Toda Vehovec je zmogel o sebi nesramnost, se pritožiti na notranje poverjeništvu s polnim upom, da ga bo Remec držal. In tukaj pride zopet ta dični katolik „Remec“. Vkljub temu, da je bila njegova dolžnost izvrševati poverjeniški njegov posel po zakonu in vesti je pustil stvar mirno ležati, češ mi se rogamo pravici v obraz, mi poverjeniki Jugoslavije hočemo, da vodi žužemberško občino avstrijski ovaduh Vehovec in če jo ne sme in ne more kot župan, pa vsaj kot prisvetovalec. Mi ne zahtevamo ničesar drugega kot to, da se spoštuje zakon; apeliramo na novo poverjeništvu, da v tej stvari nemudoma napravi red. Glasno protestiramo, da bi nam v katerikoli obliki županoval še danes, ko Avstrije že davno ni več, avstrijski vojaški priganjač in denuncijant in da bi bili primorani prenašati enake krivice, kakor smo jih morali ob času vojne in klerikalne Šusteršič-Lampetove koruptivne strahovlade.

Iz Blok. V številki 37 „Domoljub“ od 15. septembra 1920 se „opazovalec“ iz Blok izpodtika nad sokolsko prireditvijo z dne 22. avgusta 1920. „Opazovalec“ naj dokaže, da se je veselica vršila kasno v jutro, istotako naj dokaže in pove imena dotičnih dveh „Sokolov“, ki sta se norčevala iz križa na poti proti domu. Ako tega ne stori, je obrekovalec in lažnik. Da je pa „Sokol“ gotovo

toliko zmožen vzgajati mladino kot „opazovalec“, naj bo pa kar brez skrbi. Zakaj pa ni „opazovalec“ opazoval instalacije župnika Svigla, ki se je vršila isti dan? Gotovo zaradi tega ne, ker ni imel kaj opazovati. „Opazovalec“ naj si zapomni, da tudi drugi ljudje opazujejo, toda z malo manjšim sovraštvom in z malo večjo poštenostjo poročajo. „Opazovalec“ pa opazuj svoja dejanja, da jih ne bo treba drugim!

Gospodarstvo.

= Zemljišča veleposestev se dajejo v štiriletni zakup. „Uradni list“ deželne vlade za Slovenijo objavlja uredbo, kako je zemljišča veleposestev dajati v štiriletni zakup. Ministrstvo za agrarno reformo je pooblašeno, da dotlej, dokler se definitivno ne izvede razdelitev veleposestev, prevzame v svojo upravo zemljišča, ki so vpisana v katastralnih posestnih listih, na ime veleposestnikov in so razpoložna v namene agrarne reforme, ter jih da začasno za štiri leta od 1. oktobra 1920 do 30. septembra 1924 v zakup osebam, navedenim v § 9. predhodnih odredb, kmetijskim združnim organizacijam ali skupinam interesentov agrarne reforme. Ta rok se lahko podaljša, dokler zemljišče po zakoniti poti ne preide v last zakupnikov.

= Stanovska izobrazba in kmet. Pišejo nam: Med posameznimi stanovci našega naroda se opaža veliko gibanje za napredek. Stanovsko so se organizirali predvsem trgovci, delavci in železničarji, pa tudi obrtniki. Vsi stremijo po izpopolnitvi stanovske izobrazbe. Ustanovile so se šole in društva, zadruge itd. Opaža se že njihov vpliv na posameznika iz njihovih vrst, kar tudi že občutijo drugi, neorganizirani stanovci. Pri našem kmetu pa je drugače. *Predvsem pomanjkanje stanovske izobrazbe* je krivo preziranja in zaničevanja od strani drugih stanov. Le pogledjmo kmeta na Češkem. On je med prvimi faktorji v državi. On sam odločuje o svoji usodi in o usodi svoje države, ker hodi po isti poti, kakor drugi stanovci, namreč po poti splošne in stanovske izobrazbe, ki mu jo nudijo številne kmetijske šole. Zdrava naravna sila, telesna moč ne zadostuje, treba je duševne olike in strokovne izobrazbe, da si gospodarji priborimo v državi ono mesto, katero nam gre! Kar še sami nimamo, privoščimo svojim sinovom. Dokler bomo nasprotovali strokovni izobrazbi v svoji trmoglavosti, tako dolgo ni misliti na gospodarski razvoj našega kmetijstva, tako dolgo ni upati na uspešno kmetijsko strokovno organizacijo. Kmetije, pustite vaše sinove, naj gredo v kmetijske šole in imejte pred očmi, da le v strokovni izobrazbi leži moč in bodočnost našega kmetijstva.

= Opekarna za izvoz. V Virovitici pri Osijeku, nedaleč od postaje južne železnice, bodo zgradili veliko opekarno z najmodernejšimi stroji. Opekarna bo delala pred vsem za eksport.

= Državni prodajni monopol za sladkor? Na seji finančnega odbora dne 20. t. m., je finančni minister Stojanović naznanil, da namerava odkupiti od domačih cukrarn za primerno ceno vso produkcijo sladkorja. Država bo vzela v monopol prodajo domačega in importiranega sladkorja. Tako bi se dohodki države povečali in omogočilo zvišanje uradnih doklad. Ako bi država dopustila svobodno trgovino, bi nastopilo podražanje vseh predmetov.

= Ameriško-jugoslovanska bančna zveza. Jadranska banka je stopila v poslovno zvezo z Jugoslovansko banko v državi Chile, ki ima glavnico 10 milijonov angleških lir.

Vse transakcije bo izvršila ta banka potom Jadranske banke in njenih podružnic.

= Posledice nove trošarine. Savez zagrebških trgovcev je imel večeraj sejo, na kateri je razpravljalo o trošarinah. Danes so se v Zagrebu cene že povišale. Sladkor se je podražil za 16 %, kava za 15 %, sveče za 3 %, riž za 2 %. Med občinstvom vlada zaradi podražanja veliko ogorčenje in se zaradi neinformiranosti vali vsa krivda na trgovce. Zato so trgovci sklenili izdati na narod poseben apel, v katerem bodo razložili, da je podražanja kriva samo nova trošarina.

= Letošnja žetev v Jugoslaviji. Deloma pustošenje žitnih poljan v Jugoslaviji, deloma zmanjšanje delovne moči, ki smo jih pretrpeli v zadnji vojni, je povzročilo, da se tudi letošnja žetev ne more primerjati s predvojnimi. Povprečna predvojna žetev pšenice, vpoštevajoč Srbijo in vse naše nove jugoslovanske pokrajine, je znašala okoli 21,5 milijonov kvintalov. Letošnja žetev pšenice pa po najnovejših podatkih ne znaša več kot 15 milijonov kvintalov — torej za celih 6,5 milijonov manj kakor v predvojnih letih. Ker šteje naša država približno 15 milijonov prebivalcev, od katerih se vsaj 13 milijonov hrani s pšeničnim kruhom, pride na vsakega prebivalca nekaj nad 100 kg na leto ali okoli 30 dekagramov dnevno. Vidi se torej, da sedaj ne razpolagamo z velikim izvoznim kontingentom pšenice. Glede koroze pa stojimo mnogo bolje. Pred vojno se je računala naša letna produkcija koroze na 33 milijonov kvintalov, letos pa je bomo imeli približno 30 milijonov kvintalov, mogoče tudi več. Treba bo torej, da poklicani faktorji izvoz pšenice primerno omeje, izvoz koroze pa omogočijo v večjih količinah.

= Plavajoči semenj. V Haagu so zainteresirani krogi ustanovili posebni komite, ki ima nalogo ustvariti s 7. plavajoči semenj s holandskimi produkti. Ladje, bi plule glavno v Ameriko, na Kitajsko in Japonsko ter v Avstralijo in bi v treh večjih lukah otvorili 10 dnevni semenj.

= Železniški pragi. „Jug. Lloyd“ opozarja vlado na veliko nevarnost, ki preti železniškemu prometu ne samo radi obupnega stanja voznega parka, ampak tudi radi skrajno slabih železniških pragov. Večina njih je strohnela; potreba znaša najmanj 1½ milijona kosov. — Država ponuja za kos 18 dinarjev, producenti pa so določili ceno na 30 dinarjev za kos.

= Električna centrala v Trebinju. V Trebinju se je vršil te dni sestanek interesentov, ki je razpravljalo o izkoriščanju Trebinjščice. V Trebinju bi se imela postaviti električna centrala, ki bi stala 10 milijonov kron in bi bila ena izmed močnejših. Električna centrala bi bila velikega pomena zlasti za industrijo.

Politični pregled.

+ Zbližanje med Rusijo in Rumunijo. Predsednik rumunske vlade, general Avaresco, je poslal komisarju za zunanje zadeve sovjetske vlade Čičerin sledečo izjavo: Vlada kraljevine Rumunije izraža svojo odkritosrčno željo, da se kar najprej vzpostavi dobri in iskreni odnosi med Rumunijo in Rusijo na najsolidnejših političnih in gospodarskih temeljih. Jaz sem pripravljen, sporočiti vaši vladi svoja mišljenja v tem vprašanju, in prepričan sem, da bomo mogli doseči v najkrajšem času popolno zbližanje obeh držav v našem skupnem interesu. — Ta brzoglavka rumunske vlade je najzgovornejši dokaz, da je Rumunija defini-

tivno odklonila vsak poizkus entente, ki je hotela izkoristiti Rumunijo proti Rusiji. To dokazuje tudi odgovor generala Avarescoja na neko interpelacijo v parlamentu, zakaj Rumunija ne vodi mirovnih pregovorov z Rusijo. Na to interpelacijo je namreč Avaresco odgovoril, da se Rumunija ni nikdar pogajala z Rusijo, ker sploh ni bila nikdar v vojnem stanju z njo!

+ **O Trumbičevem ekspoziju** v narodnem predstavništvu priobčuje zagrebška „Riječ“ uvodnik, ki se konča z besedami: „To pomeni, da ne smemo nikakor dovoliti, da bi se nam Italijani vgnezdili na Učki, odkoder bi ogrožali naš Kvarner, niti v Zadru, na Visu ali Skadru, odkoder bi nas neprestano mogli motiti v naši hiši in nas ovirati v prostem razvoju na našem morju. To je program vzhodne Istre, cele nedotaknjene Dalmacije in Reke, program Wilsonove črte v Sloveniji, program, ki sicer ne odgovarja našim pravicam, ali program, ki pokazuje, da mi ne bomo odnehali več kakor moramo odnehati brez škode za naše najvitalnejše interese. V tem oziru smo z ekspozijem dr. Trumbiča lahko zadovoljni.“

+ **Po Tempsovi izjavi.** Milanski „Corriere della Sera“ objavlja Tempsov članek o zaključkih konference v Aix les Bainsu in odkritosrčno priznava, da se nahaja Italija diplomatsko v najnerodnejšem položaju, a da je tega kriva največ nestrpna politika in vibravi nacionalizem. Corriere pravi: Opravičevanje, ki hočejo nekateri z njimi dokazati, da so d' Annunzio in njegovi prijatelji ljudje, ki hočejo izvleči Italijo glede reškega vprašanja iz zadrege, da bi mogla izvesti določbe londonskega pakta, so smešna in otročja. Londonski pakt je jasan in daje Reko Jugoslaviji, a ne d' Annunzio in njegovim legijonarjem, to stoji in je sedaj, ko so objavljene Sonninove brzojavke od dne 21. marca 1915, vsako razpravljano o tem vprašanju od več! Ako se hočemo držati mednarodnih ugovorov, moramo mi takoj pristati na jugoslovansko okupacijo Reke! Ako pa stojimo na načelu samoodločbe, toda ta princip ne smemo izzvati samo v italijanskih (??) mestih Kvarnera, a da ga obenem zametujemo, kadar se gre za pripadnost zaledja. Vsi poizkusi, da se izvijemo imperativu te logike, so brezuspešni, gonijo nas pa še bolj vpast, ki smo se vjeli v njo in kamor nas je privlekla naša vrtoglava politika po premirju; v ti pasti se zvijamo in zvijali se bomo tako dolgo, dokler nam ne postane popolnoma jasno, da se edini izhod iz te situacije nahaja v neposrednih pogajanjih in medsebojnih popuščanjih. Samo na ta način moremo rešiti Italijo in italijanstvo Reke! Oni, ki so hoteli na vsak način ostati dosledni napakam take politike, so brezumno zapravljali denar in energijo in oni so največ krivi, da je Italija padla v zagato, katero danes gledamo in čutimo mi! Naša želja je bila, da bi iz Reke sem gledali z večjim razumevanjem in večjo pieteto na bolečine, ki jih trpi Italija, in na nevarnost, ki jo preživljujemo! Danes ni časa za proslavo!

+ **Vabilo na jadransko konferenco.** V Beogradu pričakujejo tekem tega tedna poziv italijanske vlade na konferenco o jadranskem vprašanju.

+ **D' Annunzio skuša** potom svojih prijateljev dobiti priznanje Zedinjenih držav za svojo kvarnersko reggenzo.

+ **Vojaško vprašanje na Češko-slovaškem.** Ta teden izide v „Češko-slovaški republiki“ naredba o demobilizaciji letnika 1895. V aktivni službi ostaneta le še dva razreda, ki bosta pa tudi še v teku tega leta odpuščena, kakor hitro bodo novi regruti, ki bodo vpoklicani v mesecu

oktobru in to okoli 100.000, sposobni za službo. — Vojno ministrstvo je predložilo parlamentu zakonski predlog o vojaških plačah, vojak bo imel dnevno pet vinarjev plače in primerno draginjsko doklado. Istotako ministrstvo za narodno obrambo izdeluje zakonsko predlogo o organizaciji milicije. V ta namen se je ustanovil v ministrstvu poseben odsek, ki mu načeljuje načelnik češko-slovaškega sokolstva, Vaniček.

+ **Predsednik bolgarske vlade Stambulinski** potuje, kakor pročata „Morning Post“ in „Daily Telegraph“ v začetku meseca oktobra v

London in to na vabilo angleške vlade, da uredi tam važna financijska in gospodarska vprašanja. — Bolgarski minister finane odločno dementira vest angleških listov, da je bolgarska vlada v pogajanjih z neko ameriškansko družbo glede monopola bolgarske zunanje trgovine in transportov v bolgarskih pristaniščih. Bolgarska vlada se bavi z organizacijo gospodarskega dela, ki ga hoče digniti s pomočjo sistema kooperacije konzumentov in producentov, ali nikakor ne misli svojo produkcijo in trgovino izročiti monopolu inozemskega kapitala.

+ **Koroški „Heimatsdienst“.** Zadnje dni so priobčili celovški listi članek, v katerem s posebno pohvalo omenjajo izborni organizacijo „Heimatsdienst“, ki vodi celo pripravo koroškega plebiscita na nemški strani. Tudi nemški odpor proti Francozom na zasedenem poremskem ozemlju vodi enak „Heimatsdienst“ in čudno je res, da nas plebiscitna komisija, v kateri seda naši „zavezniki“, med njimi tudi zastopniki Francije, sili, da trpimo v coni A propagandno pisarno istega „Heimatsdienst“, ki povsod vodi organizirano propagando in plete opasne intrige proti politiki entente. „Heimatsdienst“ je enak v Saarskem revirju, v Šleziji in na Koroškem.

+ **Konflikt v radikalni stranki.** V glavnem glasilu radikalne stranke, beograjski „Samoupravi“, je objavil bivši minister za ustavotvorno skupščino Stojan Protić uvodnik, v katerem z indignacijo odklanja očitke, da je on duševni oče ideje, s katero se je nosil sedanji minister za konstituantno Marković, da namreč Narodno predstavništvo prenese vso zakonodavno oblast na vlado. Protić pravi, da je za ta načrt zvedel od drugih na svojo veliko „upropaščenje“. V isti številki objavlja minister Marković, dosedanji glavni urednik „Samouprave“, izjavo, da odlaga uredništvo in da ne prevzema za članek g. Protića nikake odgovornosti. V tej izjavi tiči dementi Protićeve izjave. Konflikt v radikalni stranki je postal s tem očitno in v Beogradu z nepotostjo pričakujejo glavnega zbora radikalne stranke, ki je sklican za 25. septembra.

+ **Razdelitev bivše nemške in avstrijske vojne mornarice.** Med francosko in italijansko vlado je dosežen sporazum glede razdelitve vojnih ladij mornarice bivših centralnih sil. Francija dobi od bivših nemških ladij križarke Regensburg, Königsberg, Stralsund in Kolberg in torpiljere S 113, S 133, S 134, S 135,

S 139, H 146, H 147, V 79, V 130, od avstrijskih ladij pa križarke Novaro in torpiller Dukla. Od Nemčije dobi Italija križarke Pillan, Straßburg in Graudenz in torpiljere B 97, S 63, od Avstrije križarke Helgoland in Saida in sedem torpiljerov tipa Dukla.

+ **Boljševik Enverpaša.** Bivši intimus cesarja Viljema Enver paša je šel med boljševike ter vodi med vzhodnimi narodi veliko protiangleško propagando. Na kongresu vzhodnih narodov v Baku je imel govor, v katerem je sovjetsko Rusijo označil kot edinega odkritosrčnega prijatelja Turčije in pozval navzočne k boju proti imperializmu od katerekoli strani. Nato so prečitali poslanico Kemala paše, ki vsebuje ostre napade na Francijo. Na predlog Bele Kuna so sprejeli resolucijo, ki zahteva, naj jih podjarmljeni narodi podpirajo v njihovem boju proti splošnemu imperializmu.

Novosti.

* **Poverjenik za socialno politiko dr. Vladimir Ravnihar** sprejema stranke vsak torek in petek ob 11. uri. Na stanovanju ali v odvetniški pisarni sprejema. Odklanja tudi vsako intervencijo v zadevah, v katerih odločuje poverjeništvu kot druga instanca, kakor n. pr. v stanovanjskih zadevah, ker je smatrati tako posredovanje za nedopustno vplivanje na odločbe prve instance.

* **Zdravstveno stanje ministra Korošca** je po poročilu njegovega zdravnika docenta Matka vobče zadovoljivo. Bolečine v žolčnem mehuru, ki so se pojavile v zadnjem času, pojemajo. Obstoja upanje, da zapusti bolnik v najkrajšem času bolnico, morda že začetkom prihodnjega tedna.

* **Hermann Wendel v Beogradu.** Hermann Wendel, znani nemški publicist, ki je v informacijske svrhe

prepotoval Makedonijo, se je vrnil zopet v Beograd.

* **Beg klerikalnega junaka.** Včeraj se je imel vršiti v D. M. v Polju občni zbor podružnice kmetijske družbe, da izvoli delegate v osrednje društvo. Občni zbor je sklical prosluli bivši poljski župan Dimnik, ki se je na čudne načine napravil za predsednika kmetijske podružnice. Ko je oče Dimnik zagledal v zborovalnem prostoru pred seboj 32 samostojnih kmetov in le 9 klerikalcev, jo je naglo pobrisal in tako onemogočil izvolitev delegatov. Zanimiv je ta pojav, ker je nekaj posebnega, da sedaj beže klerikalni junaki že iz največjih klerikalnih trdnjav, med katere so že od nekdaj klerikalci prištevati tudi D. M. v Polju.

* **Sodni senat za volitve v Mariboru.** Predsedništvo mariborskega okrožnega sodišča je sestavilo senat za posle, ki se tičejo volitev za ustavotvorno skupščino, iz sledečih oseb: predsednik dvorni svetnik Tomaž Canjker, namestnika deželnosodni svetnik dr. Anton Mulej in sodni svetnik dr. Ivan Vuk, namestnika zadnjih dveh sodna svetnika Fran Posega in Oskar Dev.

* **Sladkor za mariborski okraj.** Okrajno glavarstvo v Mariboru ima v zalogi še večjo množino sladkorja, in sicer po 46-50 na debelo in po 49 kron na drobno. Trgovci mariborskega političnega okraja, ki žele da se jim nakaže sladkor, naj to poštnoobratno naznanijo okrajnemu glavarstvu.

* **Nova banka v Mariboru.** Varaždinski židje nameravajo v kratkem v prostorih kavarne Tegetthof otvoriti podružnice svoje banke. Ravnateljstvo je prevzel dosedanji podravnatelj mariborske eskomptne banke Herman.

* **Akcija za mala stanovanja v Zagrebu.** Kakor znano, gradi zagrebška občina mala stanovanja. Občina je prisilila tudi industrijska podjetja, da grade stanovanja za uradnike. Sedaj namerava občina graditi lokale za male obrtnike, katerih se namerava veliko število etabrirati v Zagrebu, a jim je to vsled pomanjkanja prostora nemogoče.

* **Stanovanja v novih hišah.** Mnogo se je že razpravljalo o tem, da nove hiše, zgrajene po privatnikih, nimajo za širše sloje prebivalstva pravzaprav nobenega pomena, ker so le redko sejane stranke, ki bi zmoгле najemščino, kakršna se zahteva za stanovanje v novih hišah. V Zagrebu je bilo v zadnjem času dograjeno nekaj novih hiš in oglašale so se stranke ter povpraševale po višini najemščine. Kaj so izvedele? Navedemo po zagrebških listih le par primerov. Stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, v novozgrajeni hiši stane 1000 kron mesečno, a hišni gospodar zahteva razen tega, da se najemščina plača za pet let naprej — kar znaša 60.000 kron. Posestnik neke druge nove hiše zahteva za stanovanje, obstoječe iz štirih sob in pripadajočih prostorov, 5000 kron mesečno. Najemščino je treba plačati za eno leto naprej. Če se hoče pomagati širšim slojem, bi se moralo prisiliti bogataše, da izpraznijo cenenana stanovanja v starih hišah in se presele v nova draga stanovanja. S tem težkim vprašanjem se bavijo danes tudi v češko-slovaški državi.

* **Za narodno cerkev.** Župnik v Dubrovniku don Vito Rešić je napisal v dubrovniškem „Narodu“ več člankov o postopanju rimske kurije proti Jugoslovanom in obenem ostro kritikoval jugoslovanski episkopat, ki si ne upa v tem vprašanju zavzeti odločnega stališča. Ali od dubrovniškega škofa je dobil don Rešić ukaz, ki mu prepoveduje „pisati v časopisih o cerkvenih vprašanjih, o stali-

šću škofov in svete stolice brez posebnega odobrenja merodajnih ver-venih oblasti“, sicer mu škof preti s „suspensio a divinis“. Ali zavedni narodni duhovnik se ni pokoril temu فرمانu in je napisal v „Narodu“ odgovor, v katerem pravi: Zavedam se svojih duhovniških in narodnih pravic in dolžnosti! In te dolžnosti bom vršil, kadar bom smatral to potrebno, kadar bom izzvan, jaz pa stojim in ravnam se po besedah „frangar, non flectar!“ Jaz dobro razlikujem vero od politike, a ta politika, ki jo hočete vi, je protinarodna, ona ne ubija v našem narodu samo udanosti, ona ubija vero! Zato sem nastopil proti ti politiki, a borim se za pravo vero, za pravo cerkev in za naš narod!“ Splitska „Nova Doba“ dodaje temu pismu: „Popolnoma odobravamo nastop tega idealnega narodnega svečenika; kako žalosten pa je v primeri s tem možem jugoslovanski episkopat, ki ne more, ali pa noče, ali celo ne sme zavzeti odločnega stališča za obrambo svojih vernikov proti današnji politiki Vatikana, ki je na toliko škodo našemu narodu!“

* **Novi urednik „Marburger Zeitung“**, Anton Lešič, je bil po prevratu 1. 1918. prvi poveljnik jugoslovaskih čet v Dalmaciji in prvi jugoslovanski poveljnik Boke Kotorske.

* **Nemški Atletik-Sportklub** v Celju je očitno prevzel nalogo bivših nemških bojnih društev, kakor Turnvereina itd. Z vso sistematičnostjo se goji v tem takozvanem športnem klubu nemška politika in celjski Nemci naravnost z ogromnimi svotami podpirajo to društvo, ki je zvalilo že mnogo nezavedne mladine v svoje vrste, da jih vzgoji v strogo nemškem duhu. Dejstvo je, da prihaja vsa politična inicijativa za gibanje celjskih Nemcev iz tega kluba. Mi pa gledamo prekrizanih rok in pustimo one, ki se trudijo, da bi dvignili slovensko športno družbo, brez vsake opore. Nekateri naši magnati mečejo našim športnikom celo polena pod noge.

* **Nemški napad na Slovence** v Studencih pri Mariboru. V nedeljo okoli 22. ure se je vračala iz Limbuša mimo Studencev proti Mariboru manjša slovenska družba. Ko je prišla do prve gosilne je zaslišala vpitje nemških gostov, ki so se po svoje zabavali na gosilšču. Ker so se čuli tudi klici Heil Österreich!, so nekateri Slovenci ogledeni hiteli pogledat izzivače. Prišlo je do prekanja in naenkrat so Nemci navlili na Slovence s pestmi in steklenicami. Slovenska družba se je morala umakniti. Nemci so pričeli za njo streljati. Prihitela je žendarmarija, ki je takoj aretirala najhujšega razgrajča, dočim se je ostalim junakom posrečilo pobegniti. Pri zasliševanju na orožniški postaji je bil aretiran še drugi razgrajč, ki je

istotako streljal. Aretiranca se sedaj izgovarjata, da sta bila napadena in da sta se branila le v sili. Imen ostalih sotovarišev nočeta izdati.

* **Originalen predlog.** Sarajevski gruntovnik Tomić predlaga v sarajevskih listih, naj se eno- in dvokronski bankovci sploh ne zamenjajo, češ da bi vsakdo lahko žrtvoval te krone državi. Državi bi bilo s tem precej pomagano in bi lahko porabila ta denar za invalide.

* **Zanimiv spor med trgovci v Subotici.** V Subotici je prišlo v tamšnjem trgovskem društvu Lloyd do razkola, ker so Madžari in Nemci izigrali domače trgovce in jih niso hoteli izvoliti v odbor v onem številu, kakor je bilo dogovorjeno. Zato so slovenski trgovci podvzeli akcijo, da se ustanovi samostojno trgovsko društvo. Doslej se je priglasilo že čez 100 trgovcev. Madžari in Nemci se boje, da bi sedaj prišlo do razpusta Lloydja in se žele pomiriti z jugoslovanskimi trgovci.

* **Pomožitev osebnih vlakov.** Na progi Maribor gl. kol.-Št. Ilj v Slov. Goricah bosta vozila odslej poleg dosedanjih še dva osebna vlaka, in sicer vlak št. 46, ki bo odhajal iz Maribora gl. kol. ob 18-39 in prišel v Št. Ilj ob 18-59, vlak št. 825 bo odhajal iz Št. Ilja ob 19-17 in prišel v Maribor gl. kol. ob 19-57.

* **O nepristranosti italijanskih članov plebiscitne komisije** nam daje prav podučno sliko sledeči dogodek: Pred par dnevi je priredilo znano vsenemško društvo „Albatros“ v Celovcu pojedino, katere se je udeležila rodbina princa Borghese in njegov tajnik Pignetelli. Italijani in Avstrijci so si medsebojno zagotavljali simpatije in podporo in g. Pignetelli je ob hvaležnem pritrjevanju Albatrosarjev slovesno izjavil: „Italijani hočemo vse storiti, da pride cona A nemški Avstriji“. Italijani igrajo, kakor znano, glavno vlogo v plebiscitni komisiji, katere objektivnost je z izjavo glavnega sotrudnika gospoda princa Borghesia postavljena v prav jasno luč.

* **Konj se je splašil posestniku** Antonu Tegeljju iz Iške Loke, ko se je peljal proti Ljubljani. V strahu pred večjo nesrečo je skočil Tegelj z voza in si pri tem zvil desno nogo.

Razno.

× **Ruski emigranti v Carigradu.** Neki sevastopoljski list prinaša interesantno sliko o življenju ruskih emigrantov v Carigradu. Nočno življenje pristaniškega in prepolnega Carigrada je v zadnjem času obogatel z novim načinom zabave, a ta se imenuje: „preživeti noč pri Rusih“. Carigrad je, kakor znano, poln ruskih emigrantov, ki so prišli s svojimi ženami, otroci in rodbino. Mnogi so že porabili svoje premoženje po restavracijah, hotelih in igralnicah. Njihovo premoženje je obstajalo v

dragocenostih, katero so prodali, a sedaj se vsak potruji, da po svoji sposobnosti zasluži kako paro. V zadnjem času se je v Carigradu pojavil nov tip restavracij, ki so last ruskih emigrantov. Že na stopnišču, čim se vstopi v tako restavracijo, preseneti obiskovalca kričavi stil pohištva, vulgaren in smel po zamisli in izvedbi črteža. Po istem okusu je urejena tudi dvorana. Gostom strežejo mlade ženske, oblečene v lepe svilene haljine v živih bojah; nekatere so lepe same po sebi, na vsak način pa so ekscentrične in osebuje. Te ženske, kakor je to žalostno priznati, izhajajo v večini slučajev iz boljše, celo višje ruske družbe. Njihovo obnašanje je veličanstveno, a pokoravajo se naročilom hotelskega ravnatelja in njihova dolžnost je tudi, da so po večerji pristopne željam obiskovalcev. Ni treba omenjati, da so cene v teh restavracijah tudi za carigradske razmere naravnost kolosalne. Taka je nova življenjska slika ruske emigracije ob Bosporu, taka je najnovejša moda „ruskih noči“.

× **Električni vlaki v Italiji.** Iz Turina brzojavljajo, da se je pretečeni četrtek na železniški liniji Turin-Busoleno vršil prvi poskus na vlaku z

električnim pogonom. Uspeh je bil dovoljen. Vlak je vozil z brzino 100 kilometrov v eni uri.

× **Tribut Nemčije ententi.** Kakor nemško časopisje poroča, je reparacijska komisija nemški vladi sporočila končno število govedi in konj, ki jih mora Nemčija oddati ententi. Oddati mora ententi 800.000 komadov goveje živine in 150.000 konj.

× **Nov Paganini.** Berlinska kritika ocenjuje španjolskega virtuozna na goslih Ivana Mancu kot drugega modernega Paganinija. Mancu je igral izmed ostalih z blestečo virtuoznostjo tudi lastne komade.

Prav jo je pogruntal. „Naj vpijejo in mahajo klerikalci okrog sebe, kakor hočejo; tu notri so prave priče klerikalnega brezdomovinstva in brezmejnega obrekovanja“, je veselo vzkliknil že postaren kmetič, ko je kupil pri nas nekaj izvodov „Dokumenti Koroškeve stranke iz l. 1914.“ Čitatelj, ako še nisi, hitro naroči to zanimivo brošurico. Dobiva se v upravnistvu „Domovine“, Ljubljana, Sodna ulica št. 6. Cena ji je 4 K, s pošto priporočeno poslana pa 1-40 K več.

Naročajte in čitajte

Zbirko političnih, gospodarskih in socijalnih

ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 6

- I. zvezek: **Dr. A. Zalokar**, Ljudsko zdravje, cena 5 K.
 II. zvezek: **Dr. B. Deró**, Dojenček, njega negovanje in prehrana, cena 5 K.
 III. zvezek: **Dr. J. Demšar**, Spolne bolezni, cena 8 K.
 IV. zvezek: **Dr. St. Sagadin**, Naš sadašnji ustavni položaj, cena 16 K.
 V. zvezek: **Dr. L. Pitamic**, Pravo in revolucija, cena 7 K 50 v.
 VI. zvezek: Dokumenti o jadranskem vprašanju, cena 18 K. 71 8

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga 1 K 60 v več.

Naročajte in širite sledeče

leposlovne knjige:

- Dostojevskij-Levstik:** Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Anto Debeljak: Solnce in sence. Broš. 10 K, vez. 14 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvezek broš. 18 K, po pošti 3 K več, II. zvezek broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani,
Sodna ulica 6. 66 10

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Borici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Dejniška glavnic
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.

Dejniška glavnic
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in fi-ro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.